

Білет 9

Практычнае заданне.

Уклад беларускага народа ў перамогу над нацысцкай Германіяй. Ураджэнцы Беларусі на франтах Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай войнаў.

Выкарыстоўваючы прадстаўленыя матэрыялы, адкажыце на пытанні (выканайце заданні):

1. Назавіце ўраджэнцаў Беларусі, якія вызначыліся ў баявых дзеяннях на франтах Вялікай Айчыннай вайны.
2. У чым выявілася прызнанне міжнароднай супольнасцю заслуг Беларусі ў разгроме нацызму?
3. Складзіце схему "Уклад беларускага народа ў перамогу над нацысцкай Германіяй".
4. У сучасным свеце спрабуюць забыцца, хто сапраўды перамог у Вялікай Айчыннай вайне. У краінах Еўропы зносяць помнікі савецкім салдатам і ставяць помнікі фашысцкім катом. Робіцца ўсё, каб сцерці памяць аб Вялікай Перамозе, аб нашых пераможцах..... Прывядзіце не менш за два факты, якія даказваюць значны ўклад беларускага народа ў Перамогу над нацысцкай Германіяй.

I. Ураджэнцы Беларусі на франтах вайны *(на матэрыялах навучальных дапаможнікаў «Гісторыя Беларусі. 1917 г. – пачатак XXI ст. 9 клас», «Вялікая Айчынная вайна савецкага народа ў кантэксце Другой сусветнай вайны»).*

На франтах Вялікай Айчыннай вайны змагалася больш за 1,3 млн. беларусаў і ўраджэнцаў Беларусі. З іх 446 атрымалі званне Героя Савецкага Саюза. Чацвёрэ – П. Галавачоў, І. Гусакоўскі, С. Шутаў, І. Якубоўскі – удастоены гэтага звання двойчы. 67 чалавек сталі кавалерамі ордэна Славы трох ступеней. Каля 400 тысяч воінаў - беларусаў і ўраджэнцаў Беларусі ўзнагароджаны баявымі ордэнамі і медалямі.

...Пры абароне Ленінграда ў жніўні 1941 г. ураджэнец Сенненшчыны наводчык танкавай гарматы Андрэй Усаў у адным баі снайперскім агнём асабіста падбіў 22 танкі праціўніка. Гэта адзіны выпадак у гісторыі....

...Сын селяніна з в. Машканы Сенненскага раёна, лётчык Аляксандр Гаравец на Курскай дузе прыняў бой з 20 варожымі бамбардзіроўшчыкамі, збіў дзевяць самалётаў. Ён адзіны ў свеце лётчык, які ў адным паветраным баі збіў столькі самалётаў.

У баях на тэрыторыі Латвіі зачыніў сваім целам страляючы кулямёт ураджэнец Міншчыны Пётр Купрыянаў.

...Медсястра Зінаіда Тусналобава-Марчанка за восем месяцаў вынесла з поля бою 123 параненых. Цудам засталася ў жывых пасля ранення і абмаражэння, перанесла восем аперацый, страціла рукі і ногі. Усё яе жыццё стала подзвігам, яна зноў навучылася хадзіць і пісаць, нарадзіла дзяцей. Ёй было прысвоена званне Героя Савецкага Саюза. У знак прызнання выключных прафесійных якасцей, праяўленых пры аказанні дапамогі параненым і хворым у гады Вялікай Айчыннай вайны, Міжнародны камітэт Чырвонага Крыжа прысудзіў ёй вышэйшую ўзнагароду - медаль імя Флорэнс Найтынгейл.

... Пад кіраўніцтвам ураджэнца Беларусі, генерала арміі А.І.Антанава ў 1944 годзе распрацавана Беларуская стратэгічная наступальная аперацыя «Баграціён», якая стала па праве вяршыняй палкаводчага мастацтва.

II. Барацьба ў тыле ворага *(на інфармацыйных матэрыялах Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь)*

374 тыс. партызан і звыш 70 тыс. падпольшчыкаў вялі барацьбу на акупіраванай ворагам тэрыторыі. Усяго за тры гады гераічнай і цяжкай барацьбы ў тыле ворага беларускія партызаны і падпольшчыкі знішчылі больш за 500 тыс. гітлераўцаў, разграмілі 29 чыгуначных станцый, 948 штабоў і гарнізонаў, пусцілі пад адхон 11 128 эшалонаў і 34 бронецягнікі праціўніка; збілі і спалілі на аэрадромах 305 самалётаў, падбілі 1355 танкаў і бронемашын, знішчылі 939 ваенных складоў. Пад канец 1943 г. 60% тэрыторыі рэспублікі знаходзілася пад партызанскім кантролем.

Падпольныя арганізацыі дзейнічалі практычна ва ўсіх буйных населеных пунктах акупіраванай тэрыторыі Беларусі. Самае буйное гарадское антыфашысцкае падполле дзейнічала ў Мінску.

Па сваіх маштабах, ваенных і палітычных выніках партызанскі і падпольны рух на акупіраванай тэрыторыі БССР набыў стратэгічнае значэнне, ператварыўся ў адзін з буйных фактараў разгрому ворага.

... Апынуўшыся ў канцэнтрацыйных лагерах на тэрыторыі Еўропы, многія нашы землякі наладжвалі кантакты з удзельнікамі антыфашысцкага руху на волі, арганізоўвалі ўцёкі з месцаў зняволення, прымалі ўдзел у стварэнні баявых цэнтраў, якія вялі актыўную барацьбу супраць нацыстаў.

У кастрычніку 1943 г. у Францыі быў створаны Цэнтральны камітэт былых савецкіх ваеннапалонных. Пад яго кіраўніцтвам вязні, сярод якіх было шмат беларусаў, наносілі гітлераўцам значныя страты. У гэтай краіне дзейнічаў таксама асобны жаночы атрад «Радзіма», арганізаваны былымі беларускімі партызанкамі і падпольшчыцамі, які праславіў сябе баявымі справамі. Камандзірам яго была абраная мінчанка Н.І. Лісавец, а пасля – Р.З. Сямёнава-Фрыдзон. Абедзвюм было прысвоена званне лейтэнанта французскай арміі.

III. З пратакола пасяджэння глаў дэлегацый Аб'яднаных Нацый. *(27 красавіка 1945 г.)*

«...С-р Молатаў кажа, што ён упаўнаважаны зрабіць заявы ад імя ўрадаў Украінскай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі і Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі...

Важная роля, якую абедзве рэспублікі адыгралі ў барацьбе з агульным ворагам. У гэтых адносінах яны вылучаюцца сярод шаснаццаці рэспублік, таму што, па крайняй меры, мільён грамадзян кожнай са згаданых рэспублік служыў у радах Чырвонай Арміі. Яны прымалі самы актыўны ўдзел у вайне. Германія пачала сваё напаўненне на Савецкі Саюз з захопу Украінскай і Беларускай рэспублік, менавіта яны перанеслі самыя цяжкія выпрабаванні, звязаныя з нашэсцем. У заключэнне с-р Молатаў паўтарае сваю прапанову камітэту прыняць рашэнне аб уключэнні гэтых дзвюх рэспублік у лік першапачатковых членаў Арганізацыі.

... Прэзідэнт Рузвельт лічыць, што важнае становішча, якое займаюць Украінская і Беларускае рэспублікі ў Савецкім Саюзе, і пакуты, якія яны перанеслі падчас вайны, роўна як і ўклад, зроблены імі ў агульную справу перамогі, цалкам апраўдваюць іх прыняцце ў Арганізацыю. Таму ён ад імя ўрада Злучаных Штатаў падтрымлівае прапанову, зробленую Молатавым».